

1

In de zaal hing een drukkende stilte. Vooraan zaten de ouders tegen elkaar aangeleund, gebroken door het zware leed. De rode, fluweelachtige gordijnen waren open en in het midden, op een verhoging stond de mahoniekleurige kist. Die was bedekt met een zee van bloemen met linten en daartussenin prijkte de foto. Een vrolijk gezicht op glanzend papier: een brede grijns en glimmende ogen. Het gejammer van de ouders sneed door ieders ziel. De dood was zo definitief, zo moeilijk te vatten. Emma zat met gebogen hoofd op de eerste rij, tussen mensen die ze nauwelijks kende. De monotone woorden van de man in het zwart achter de kathedr drongen niet tot het meisje door. Ze was verzonken in haar pijn en schuldgevoel, wat met de dag alsmaar erger werd. Het was onvergeeflijk wat ze had gedaan. Het was haar schuld, de hele groep was schuldig. Ze hadden geen poot uitgestoken, ze waren gewoon te laf geweest. Ze dachten allemaal aan hun eigen hachje en meenden dat het wel goed zou komen. Maar dat gebeurde niet. Het duurde zeker tien minuten voordat... Een tien minuten durende strijd om te overleven. Tevergeefs. De dood was iets verschrikkelijks. Telkens als Emma naar de foto keek, begonnen de tranen te stromen en voelde ze een

stekende pijn in haar borst. Het liefst wilde ze troost zoeken in de armen van haar vader, maar een intens schuldgevoel hield haar tegen. Ze hadden hem teleurgesteld. Zij en Sanne. En zij had Sanne moeten beschermen, ze had de hele groep moeten beschermen. Ze zocht de banken af en voelde zich zo eenzaam. De banken waren allemaal bezet. Maar niet door de groep, die was niet compleet. Ze waren met z'n tweeën. Twee van de vijf. Waar waren ze nou, die zogenaamde vrienden? Emma slikte en probeerde de gruwelijke beelden van die avond uit haar hoofd te bannen. De paniek, de laatste stuiptrekking. De rode, glazige ogen die haar aankeken, maar haar niet zagen. Ze waren ergens anders, ergens ver weg. Waarom waren ze zo stom geweest om dat te doen? Waarom waren ze niet gestopt na die eerste waarschuwing? Dat was toch een duidelijk teken? Wat wilden ze bewijzen? Dat ze de hele wereld aankonden? Ze konden niks. Ze konden elkaar niet eens helpen. Al die problemen... En waarom? Waarvoor? Ze bleef het zich afvragen en zocht naar antwoorden die ze niet kon vinden. De man achter de kathedraal was uitgesproken. Hij borg zijn aantekeningen op en keek met een trieste blik de zaal door terwijl uit de boxen aan de muur muziek klonk: *You'll never walk alone*. Emma begon te huilen en keek verslagen naar de gordijnen die zich langzaam sloten. De hand van haar vader wreef troostend over haar bovenbeen. Alsof hij wilde zeggen: het is niet jouw schuld. Maar wat wist hij daar nou van? Zij had dit alles op haar geweten. Zij en de hele groep. Ze waren allemaal schuldig.

De groep woonde in een kleine stad, gelegen in de uiterste zuidwesthoek van Gelderland, en op enkele kilometers van een van de drukst bevaren rivieren van Europa, de Waal. Het

was een stad die nog de uitstraling had van een dorp. De winkels die er waren, kwam je in elke kleine plaats tegen: de bakker, de groentewinkel, een supermarkt, een slagerij, de kapper. Om echt te winkelen ging men veelal naar Utrecht en 's-Hertogenbosch. De groep was al jaren bevriend met elkaar. Hun vriendschap was ontstaan op basisschool De Klimop, waar ongeveer een derde van de jeugd uit de stad werd ondergebracht. Na de basisschool volgden ze allemaal hun eigen opleiding, op andere plaatsen en op andere scholen. De meeste vriendschappen vertroebelden langzaam tot een vage herinnering en verdwenen in het niets. Maar niet bij deze groep. Ze waren met hun zessen. Twee meisjes en vier jongens. En niemand van deze hechte vriendenkring kon bevroeden dat er een dag zou komen die alles voorgoed zou veranderen. De nachtmerrie begon enkele maanden terug. Op een donkere, regenachtige dag in maart.

Vanuit het westen begonnen de wolken zich op te stapelen en binnen een paar minuten was de zon erachter verdwenen. Het zag ernaar uit dat het ging regenen. Een scooter stopte in de straat en de passagier achter op de buddyzit stapte af en stak de weg over. Halverwege bleef Idde staan en trok de helm van zijn hoofd. Hij keek vluchtig over zijn schouder naar de jongen op de scooter die aan de overkant op hem bleef wachten. Bart draaide ongeduldig aan de gashendel en seinde dat hij moest aanbellen. Hij had makkelijk praten, zo op een veilige afstand, dacht Idde nors. Hij liep geen enkel risico. Idde stond voor een klein, wit huis met links ervan een stenen garage. De voortuin werd totaal in beslag genomen door een trampoline met een doorsnee van vier meter. Idde likte langs zijn droge lippen en staarde even besluiteloos naar de koperen drukknop naast de

voordeur. 'J. Sneeks' stond er met zwarte letters op het naamplaatje, dat onder de deurbel geschroefd was. Idde legde zijn helm op de grond naast de voordeur en verzamelde al zijn moed. Het plan was eenvoudig. Hij moest om het spul vragen, afrekenen, de deur uitgaan en naar de schuur rijden om het daar te verstoppen. Het klonk zo simpel toen het hem werd opgedragen. Zoals elk weekend kwamen ze bij elkaar in de schuur die ze jaren terug hadden omgetoverd tot hun hangplek. De schuur stond op het erf van Het Genoegen, een monumentale herenhoeve waar Sanne en Emma woonden. Gopal kwam met het idee op de proppen. Hij was zeventien jaar en zo'n beetje de leider van de groep. Niet dat hij deze titel ooit had opgeëist. Het was in de loop der jaren zo gegroeid en iedereen in de groep had daar vrede mee. Hij bedacht altijd de wildste plannen en wist de anderen zo enthousiast te krijgen dat ze meededen. Gopal had een fles met rum meegenomen. Hij had die uit zijn vaders drankkast gejat en wilde ze met de groep delen. De fles was nog voor twee derde gevuld met het goudgele goedje en het werd gemengd met cola die ze eerder bij de supermarkt hadden gekocht. Na een paar slokken van het sterke spul kwam hij met het idee aanzetten: wiet.

'Dat moeten we ook proberen', riep hij met een stem waar de opwinding in doorklonk. 'Bijna iedereen heeft het al geprobeerd en het moet een geweldige ervaring zijn. Ik heb hier en daar geïnformeerd en het kan beslist geen kwaad. We kunnen toch niet achterblijven? We moeten het gewoon een keertje doen.'

Ze hadden elkaar aangekeken, de een enthousiast, de ander ietwat benauwd. Verhalen kwamen los en de nieuwsgierigheid naar de werking van het spul groeide. Er werd over

niets anders gepraat. De rum-cola ging van hand tot hand en uiteindelijk werd er unaniem besloten om het te doen. Maar wie ging het halen? Er meldde zich geen vrijwilliger en dus moest er worden geloot. Emma schreef de namen op strookjes papier, maakte er propjes van en stopte ze in een emmer. De inhoud werd grondig geschud en er werd een naam getrokken. Idde was de pineut, hij moest het spul gaan kopen. Ze hadden allemaal twee euro vijftig gelapt en bij Idde ingeleverd. Een handvol kleingeld. Het adres waar ze het konden kopen was niet moeilijk te achterhalen. Dat was algemeen bekend in het stadje met zijn zesduizend inwoners. Iedereen sprak over het 'snoephuisje' in de Kerkstraat waar Bolle Joop met zijn kornuiten woonde. Je kon daar alles kopen: pillen, sigaretten, drankjes en poeders. Het waren echter wel geruchten en niemand van de groep kon met zekerheid zeggen dat de verhalen ook daadwerkelijk klopten. Stel dat het allemaal stoere praat was? Verzinsels? Bolle Joop was beslist geen prettig heerschap. Hij stond bekend om zijn losse handjes. Wat als Joop niets met drugs van doen had en Idde bij de lurven greep? Idde stond nu wel alleen voor de deur. Heimelijk wierp hij een blik over zijn schouder en schatte de afstand van de voordeur tot de brommer in. Zeker dertig meter. Dat was nog een behoorlijke spurt om te nemen. Met tegenzin drukte Idde op de deurbel van het 'snoephuisje' en wachtte gespannen af. Het geluid van hakken op een plavuizenvloer kwam dichterbij. Het gordijn bewoog, een knip werd verschoven en uiteindelijk ging de deur open. Een blonde vrouw van rond de dertig keek verveeld op de jongen neer. Ze trok haar wenkbrauwen op en nam geïrriteerd een flinke hijs van haar sigaret. Ze hield de rook enkele seconden in haar mond gevangen en vroeg toen op een norse toon wat

hij kwam doen. Terwijl ze sprak, ontsnapte de rook uit haar mond.

‘Ik kom wiet kopen’, hakkelde de jongen en hij toonde haar het geld.

Ze keek ernaar en toen naar het bleke gezicht van de jongen. Ze zei niets, klemde haar sigaret tussen haar vuurrode lippen en keek toen over hem heen, de straat in. Ze ontdekte Bart op zijn scooter aan de overkant. Haar ogen dwaalden waakzaam de straat door terwijl het puntje van haar sigaret opgloeide. Idde kneep zijn hand dicht en voelde het geld branden in zijn vuist. De vrouw snoof, seinde met haar hoofd dat hij naar binnen kon komen en sloot toen de deur. Hij stond verloren in de gang te wachten tot ze iets zei.

‘Veeg je voeten’, commandeerde ze en ze keek toe hoe hij zijn voeten over de kokosmat schraapte. ‘Goed, kom maar...’

Ze liep de gang door en opende de deur naar de woonkamer. Een knaapje van een jaar of zes versperde hun de weg. Hij stak een klapperpistool in hun richting en hield hen onder schot. ‘Waar blijven die koekjes’, snauwde hij tegen de vrouw. Maar de vrouw leek de jongen niet te horen. Ze duwde hem ruw opzij terwijl hij luidkeels begon te protesteren. Idde volgde haar de kamer in, bleef midden in het vertrek staan en keek wat onzeker om zich heen. De kamer straalde weinig warmte uit. De muren waren witgekalkt en de vloer was met witte plavuizen betegeld. De eettafel was zwart en de zes eettafelstoelen waren voorzien van katoenen witte hoezen met strikjes. Zelfs de planten in de vensterbank waren van wit plastic en stonden in zwarte, glimmende potten. De reuzenplasma-tv naast de tuindeuren viel direct in het oog. Het gevaarte stond aan en het geluid ketste door de kamer. Uiteindelijk ontdekte Idde Bolle Joop op de zwartleren bank.

Languit als een gestrande walrus, met de afstandsbediening losjes in zijn hand. Hij keek naar de jongen en verroerde geen vin.

‘Zal ik jou nou eens doodschieten?’ vroeg het jochie eerst aan de vrouw en toen aan Idde. Het klapperpistool zwenkte van de vrouw naar Idde en weer terug.

Idde probeerde te glimlachen, maar slaagde daar maar matig in.

‘Geef me je geld’, brulde het kind en hij keek Idde nu verontwaardigd en woest aan.

Pets. De vrouw haalde uit en raakte het jochie hard op het achterhoofd. ‘Ga ergens anders spelen, Dave’, grauwde ze. Dave viel stil, keek verbaasd terwijl zijn onderlip begon te trillen.

‘Zet dat klereding eens wat zachter’, brulde ze nu geïrriteerd richting de bank en ze drukte haar sigaret uit in het asbakje op de zwarte salontafel.

De worstenvingers drukten op de knoppen van de afstandsbediening en het geluid stierf weg.

‘Hij wil wat kopen’, zei de vrouw en na die mededeling pakte ze het asbakje van de salontafel en verdween de keuken in.

Dave had het ondertussen op een brullen gezet en was driftig achter zijn moeder aan gestampt. Idde keek naar de voorkamerdeur die met een dreun in het slot viel, hoorde hoe het gejammer van het kind wegstierf en beet op zijn onderlip. Daar stond hij dan, in het hol van de leeuw. Alleen! Hij overwoog om een sprintje te trekken naar de voordeur en ervandoor te gaan. Het was ondenkbaar dat de kolossale man op de bank hem kon inhalen. Idde verstrakte. Het logge lichaam kwam in beweging en met moeite klom het overeind. ‘Wat moet je, jongen?’ gromde Joop.

De jongen knipperde met zijn ogen. De bovenarm van de man was nog dikker dan de beide dijbenen van Idde samen. De enorme buik schoot onder het T-shirt vandaan en deed Idde denken aan de gelatinepudding die zijn oma maakte met kerst.

‘Eh... eh...’ Idde herstelde zich. ‘Ik wil graag wiet kopen’, zei hij met een vreemde hese stem.

De man stond eindelijk rechtop. Hij trok zijn trainingsbroek over zijn heupen en liep naar de zwartgelakte kast die achter de eettafel tegen de muur stond.

‘Hoeveel?’

‘Voor vijftien euro.’ Idde liet het geld zien en keek de walrus met een scheve glimlach aan. ‘Meer heb ik niet.’

Idde kieperde het inmiddels klamme muntgeld in de uitgestoken hand van de man. Deze keek er even taxerend naar en trok toen de kastdeur open.

‘Alsjeblieft...’

Hij wierp drie zakjes door de lucht die Idde onhandig opving. De zakjes waren met een strip dichtgemaakt en er zat verdord groen spul in. Idde keek er wat onzeker naar. Was dat nou het spul waar Gopal zoveel ophef over maakte? Het leek op onkruid en misschien was het wel onkruid. Misschien nam de man hem in de maling en waren ze hun geld kwijt. De vrouw kwam met een schone asbak en een jengelend kind aan haar rok de kamer weer binnen. Ze zette de asbak terug op tafel en trok een natte doek over het tafelblad.

‘Ben jij er niet een van Hendriks uit de Kuiperstraat?’ wilde Joop van Idde weten.

Idde knikte terwijl hij de zakjes in zijn broekzak frommelde. Met zijn kleine varkensogen nam Joop de jongen met zijn rode haar en gezicht vol sproeten van top tot teen op. Idde was

vijftien jaar en klein van stuk. Dat gaf soms wat problemen als de groep naar feestjes of naar een film boven de achttien ging. Geregeld werd hem de toegang geweigerd en dan moest de groep allerlei slinkse praktijken verzinnen om hem alsnog binnen te smokkelen. Maar kwam de groep hem nu ook helpen als het fout liep?

‘Werkt je vader bij garage Vonk en heb je twee oudere zussen?’

Nogmaals knikte Idde. Er waren maar twee autogarages in de stad en Idde's vader werkte al dertig jaar als automonteur bij de grootste. Bijna de hele buurt had zijn auto daar in onderhoud. Shit!

‘Wat is je naam, jongen?’

‘Idde’, antwoordde hij met tegenzin. Nu wisten ze zijn naam. Stel dat de man ging rondbazuinen dat hij wiet bij hem had gekocht. Stel dat zijn ouders dat te horen kregen, dan had hij een groot probleem. Hij had behoorlijk veel spijt dat hij had ingestemd met dit stomme plan. Hij liep al het risico en dat zag hij nu wel in.

‘Je hebt twee mooie zussen’, meende Joop en hij schrok toen zelf van zijn spontane uitlating.

Hij gluurde vanuit zijn ooghoeken om te zien of Selma zijn commentaar had opgevangen. Helaas, ze had het gehoord. Met een vernietigende blik keek ze hem aan. De natte vaatdoek vloog in zijn richting en plofte met een klap tegen zijn borst.

‘Selma...’ Zijn stem schoot een octaaf omhoog en verontschuldigend hief hij zijn handen in de lucht. ‘Liefje...’ ‘Niks liefje’, beet ze hem venijnig toe. ‘Je bent een hork, een hitsig zwijn, meer niet. Alleen maar oog voor andere vrouwen. Ben ik niet goed genoeg?’

Joop trok verongelijkt met zijn mond. ‘Natuurlijk wel. Doe nou niet zo onredelijk. Je weet toch...’

‘Wat weet ik?’ onderbrak de vrouw hem boos. ‘Dat ik word gebruikt als sloof? Dat ik jouw rommel achter je dikke reet mag opruimen? Je toont totaal geen respect voor mij.’

Verwoed trok ze de kussens op de bank recht.

Met een strak gezicht staarde Idde naar de beelden op de tv en deed alsof hij de boze woorden van de vrouw niet had gehoord.

Het kind met het klapperpistool was gestopt met jammeren en was pontificaal voor het tv-scherf gaan staan. Hij stak zijn tong uit naar Idde, maar Idde merkte het niet. Hij bedacht hoe hij zo snel mogelijk met zijn wiet uit dit gekkenhuis kon komen. Het ontbrak hem aan lef om het op een lopen te zetten, dus bleef hij roerloos staan, wachtend op orders.

‘Wat sta jij daar nog? Sta je kuit te schieten?’ viel de vrouw plotseling tegen hem uit. ‘Schiet op, donder mijn huis uit.’ Ze gebaarde naar de deur.

Idde bedankte met een zacht stemmetje en liep half hollend naar de deur, opgelucht dat hij mocht gaan.

Idde was nog geen tien minuten binnen, toen de eerste vette regendruppels op het asfalt spetterden. Bart stond nog steeds aan de overkant van het ‘snoephuisje’ op hem te wachten. Hij had herhaaldelijk zijn horloge gecheckt en daarna getracht om via de ramen bij het huis naar binnen te gluren. De witte lamellen voor de ramen waren halfgesloten en belemmerden de inkijk. Hij vroeg zich af hoe Idde het er daarbinnen van afbracht. Het leek een eeuwigheid te duren, maar eindelijk zwaaide de deur open. Bart startte direct zijn scooter toen Idde in de deuropening verscheen. Idde bukte, graaide zijn

helm van de grond en beende de tuin uit, de straat over.

‘Heb je het?’ vroeg Bart nieuwsgierig, maar hij kreeg geen antwoord.

‘Rijden’, blafte Idde met een strak gezicht en hij trok de helm over zijn hoofd. ‘Rijden, nu’, zei hij nogmaals terwijl hij achter op de buddyzit plofte.

Bart kreeg een por in zijn zij en trok aan de gashendel waardoor de scooter van zijn plaats schoot. Vol gas stoven ze de straat uit, de bocht om, de Dwarsstraat in. Ze scheurden langs de weilanden en staken de provinciale weg over, richting de stadskern. Een krap kwartiertje later stuurde Bart de scooter het erf van Het Genoegen op en reed tot achterin door. Bij de schuur kneep hij in zijn remmen en wachtte totdat Idde was afgestapt. Hij schopte toen zijn standaard uit, trok zijn helm van zijn hoofd en volgde hem naar binnen. Wild schudde Bart de regendruppels uit zijn bruine krullen en knalde zijn helm op tafel. De eerste vijf minuten zei Idde niets. Ze waren alleen. De anderen waren er niet, die kwamen pas tegen halfnegen.

‘Heb je het nou?’ Ongeduldig draaide Bart aan de piercing in zijn wenkbrauw.

Iddes hart ging nog steeds als een razende tekeer en krampachtig probeerde hij het tot bedaren te brengen. Hij was boos. Boos op zijn vrienden die hem alleen deze opdracht hadden laten uitvoeren. Er had van alles fout kunnen gaan en het enige waar Bart zich zorgen om leek te maken was het spul. Hij knikte terwijl hij zijn tranen bedwong.

‘Je bent geweldig’, beweerde Bart.

Idde kreeg een vriendschappelijk klopje op zijn schouder.

‘Je hebt echt lef.’

Idde rechtte zijn rug en slikte zijn boze woorden in. Je hebt

lef... Natuurlijk had hij lef. Hij was dan wel de jongste van de groep, maar hij had tenminste lef. Een glimlach gleed over zijn gezicht en met trillende vingers viste hij de drie zakjes uit zijn broekzak.

‘Verstop jij ze maar.’

Bart bestudeerde met een wijs gezicht de inhoud en stopte ze toen onder een losse tegel in de hoek van de schuur.